

UTKAST Protokoll

Møte i Teologisk nemnd, Oslo, 3. juni 2024

Til stede: April Maja Almaas, Hilde Marie Movafagh, Tore Johnsen, Halvard Johannesen, Merete Thomassen, Aksel Johan Lund, Asle Eikrem, Sven Thore Kloster, Tone Stangeland Kaufman

Forfall: Stein Reinertsen, Terese Bue Kessel, Stephanie Dietrich

Fra sekretariatet: Helge Nylenna, Mirjam Syltebø Endalew, Einar Tjelle, Beate Fagerli

Innkalling og dagsorden:

Vedtak:

Innkalling og dagsorden ble godkjent

TN 01/24 Protokoll fra TN-møte 2. – 3. november, 2023

TN 01/24/1 TN protokoll samtalereferat

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

TN 02/24 Orienteringer

TN 02/24/1 Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd, 26. oktober 2023

TN 02/24/2 Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd, 4. – 5. mars 2024

TN 02/24/3 Introduksjon til Mellomkirkelig råd

Fra TNs behandling:

Internasjonal direktør, Einar Tjelle, introduserte MKRs historie. Sekretariatet var opprinnelig lagt under Bispemøtet. MKR ble etablert i 1970, dette ble senere underlagt KM. Teologisk nemnd er et utvalg under MKR.

Vedtak:

TN tar sakene til orientering

TN 03/24 TNs mandat og arbeidsform

TN 03/24/1 TNs medlemmer

TN 03/24/2 TNs mandat

TN 03/24/3 MKR 20/24 Planer for arbeidet i Mellomkirkelig råds fagnemnder 2024 – 2027

- Det er fremdeles behov for avklaringer rundt TNs mandat.
- TNs historie er lang og har fulgt saker fra økumeniske og internasjonale organisasjoner. Det er behov for teologisk kompetanse i mange av Dnks utvalg, men denne nemndas mandat er bestemt av MKR. Nemndene bidrar til viktig forarbeid og til å utvikle kompetanse og kvalitet.
- Vi bør tenke strategisk på hva vi skal bruke tiden på. Publikasjoner eller et seminar, noe som munner ut i noe. Formen bør justeres avhengig av hva vi jobber med
- TN bør respondere på teologiske dokumenter.
- I tillegg kan TN velge en hovedproblemstilling som kan arbeides med gjennom kollokvier, seminarer, publikasjoner og studieopplegg.

Vedtak:

TN fortsetter samtalen om mandatperioden på sitt neste møte, høsten 2024.

TN 04/24 Valg av arbeidsutvalg (muntlig)

Mellomkirkelig råd oppnevner TNs leder. Per i dag er ingen leder oppnevnt. Forslag til medlemmer av arbeidsutvalget ble fremmet på møtet.

Vedtak:

TN velger April Maja Almaas og Aksel Johan Lund som medlemmer av TNs arbeidsutvalg (TN/AU)

TN 05/24 Sannhet og forsoning

TN 05/24/1 KM-sak 12/24 Sannhet og forsoning

TN 05/24/2 KM vedtak

TN 05/24/3 Utdrag fra Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

TN 05/24/4 Nytt Norsk Kirkeblad 2/2024

Fra TNs behandling:

Tore Johnsen innledet til saken. I forrige mandatperiode jobbet TN med relevante spørsmål frem mot rapporten fra Sannhets og forsoningskommisjonen. Brennpunkter som kom frem i prosessen var bl.a. luthersk teologi i møte med samisk spiritualitet, også relevant for kvener og skogfinner. Norsk og nordisk narrativ har hatt forkjørsrett, også i forhold til velferdsstaten. Interessante perspektiver har kommet frem i offentlig debatt fra fagmiljøer. Gjennom sitt

seminar høsten 2023 bidro TN til at Dnk kan svare konstruktivt på de utfordringer Sannhets- og Forsoningskommisjonen løfter frem. Flesteparten av TNs bidrag er utgitt i NNK 01/24, og bidrag skal også med i Kirke og Kultur. Oppfølgingen er ikke politisk behandlet av Stortinget ennå, det kommer i november i år.

Fra samtalen:

Arbeidet med saken har relevans for flere tema, for eksempel rasisme, misjon/eurosentrisme, minoriteter og majoritetsblindsoner, forholdet mellom politikk og teologi, polarisering, «underdog», åndelighet og virkelighetsforståelse og språk. (Se internt samtalereferat)

Vedtak:

- 1) Teologisk nemnd ber om at innspill fra samtalen tas med i det videre arbeidet med en handlingsplan.
- 2) Teologisk nemnd ber om å få en oppdatering om arbeidet med en handlingsplan for oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport på sitt neste møte.
- 3) Teologisk nemnd ber TN/AU og sekretariatet om å forberede et internseminar på høstmøtet, hvor tema som reises i kommisjonsrapporten og relevante tema fra samtalen behandles, for videre arbeid i TNs mandatperiode.

TN 06/24 Oppfølging av internasjonale økumeniske generalforsamlinger

TN 06/24/1 KM-sak 11/24 Komiteens innstilling og Kirkemøtets vedtak

TN 06/24/2 KM-sak 11/24 Oppfølging av internasjonale økumeniske generalforsamlinger

TN 06/24/3 KM-sak 09/21 Den norske kirkes globale oppdrag

Fra TNs behandling:

Tema nemnda kan arbeide videre med er

- Spørsmål knyttet til Nikea-jubileet i 2025
- Vedtakspunkt 3 og vedtakspunkt 5 fra KM er kanskje særlig interessante og relevante. Forsoningsproblematikken kan være relevant også inn mot 2030-jubileet, med et kritisk blikk på nasjonale narrativer.

Vedtak:

Teologisk nemnd ber sekretariatet om å ta med seg innspill fra samtalen i det videre arbeid med oppfølging av de internasjonale økumeniske generalforsamlingene.

TN 07/24 Den norske kirke i møte med jødedom og jøder

TN 07/24/1 MKR-sak 19/24: Rapport fra utvalg for Kirken i møte med jødedom og jøder, med lenke til utredningen

Fra TNs behandling:

Sven Thore Kloster innledet til saken. I 2016 ble det bestemt at Dnk burde jobbe mer med sin selvforståelse, og et slikt utvalg ble opprettet i 2021. Rapporten begynner med å forklare rasjonale bak utvalgets rapport. Så følger en historisk gjennomgang. Etter holocaust skjedde lite, men gradvis skjedde en begynnende vestlig nytenkning. Hele dette kollektivet minnet i

vesten om holocaust, slår ikke inn før lenge etter 2000 og har kommet inn i norsk teologi veldig sent. Staten Norge tar ansvar først etter 50 år.

Selve utredningen begynner med å drøfte antisemittismebegrepet. Vi bruker ikke det tradisjonelle skillet mellom antijudaisme og antisemittisme, som skyldes at de ulike formene for antisemittisme glir over i hverandre. Så følger en historisk gjennomgang fra 1814 og frem til i dag. Deretter følger en bit om Dnk og menneskerettigheter, og ser da på engasjementet inn mot Israel-Palestina-konflikten. Kapittel 6 om erstatningsteologi er særlig relevant. Hva var nytt med Jesus, og hvordan forholder dette seg til jødene reiser store teologiske problemstillinger. Den store tematikken som har preget kirken siden jødekristne og hedningkristne skilte lag rundt Konstantins tid: Her får man differensieringsprosesser på godt og vondt. Det leder frem til dagens kirke. Så går utredningen videre til å snakke om sionisme, hvordan teologi blir til på ulike måter blant jøder, kristne og muslimer, før den lander i dialogen.

(Se internt samtalereferat)

Vedtak:

1. Teologisk nemnd ber Bispemøtet og Mellomkirkelig råds sekretariat ta med seg innspill fra samtalen i det videre arbeidet med saken.
2. Teologisk nemnd ber om å få saken tilbake for videre drøfting på et senere møte.

TN 08/24 Eventuelt

- Datoer for TN-møtet høst 2024: 28. – 29. november 2024